

Zpráva o šetření postupu Dětského domova X. ve věci kontaktů nezletilého Adama A. (nar. xxx 2011)

Na Kancelář veřejného ochránce práv se obrátila paní A. (dále jen „matka“), se stížností na postup Dětského domova X. Matka si stěžovala na to, že po určitou dobu jí Dětský domov X. (dále jen „dětský domov“) neumožnil kontakt se synem, ačkoliv nebylo vydáno soudní rozhodnutí, které by jí styk znemožňovalo.

Z pověření veřejného ochránce práv JUDr. Stanislava Křečka, který na mě přenesl některé oblasti své působnosti,¹ mimo jiné i oblast ochrany práv dětí, jsem se šetření věci ujala já.

A. Shrnutí závěrů

Dospěla jsem k závěru, že dětský domov **pochybil**, když neupozornil Okresní soud v Mladé Boleslavi ani Policii České republiky, že bez platného předběžného opatření o zákazu styku matky s Adamem nemá oprávnění matce styk se synem neumožňovat.

B. Skutková zjištění

V době, kdy se Adam narodil, již byl vztah matky s otcem dítěte problematický, krátkou dobu po narození dítěte matka s otcem žila ve společné domácnosti. Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 2, ze dne 13. 4. 2016, a potvrzujícím rozsudkem Městského soudu v Praze, ze dne 28. 3. 2018, soud Adama svěřil do péče matky.

Spisovou dokumentaci Adama vedl nejprve Úřad městské části Praha 2 a z důvodu změny bydliště matky poté Úřad městské části Praha 5 (dále jen „OSPOD Praha 5“). Dne 30. 11. 2020 vydal Obvodní soud pro Prahu 2 rozsudek, kterým svěřil Adama do péče otce. Důvodem tohoto rozhodnutí byla zejména skutečnost, že matka dlouhodobě bránila otcí ve styku se synem a odstěhovala se s ním z Prahy, aniž svoji adresu sdělila OSPOD Praha 5 nebo jiným úřadům či institucím. Soud ani orgán sociálně-právní ochrany dětí neměl žádné informace o tom, kde matka se synem bydlí, a ani žádné další informace. Proti rozhodnutí o svěření syna do péče otce se matka neodvolala.

Matka uváděla, že se z Prahy musela odstěhovat, protože byt, ve kterém s Adamem bydlela, vyhořel. Odstěhovala se se synem na Šumavu a otcí neposkytla žádné informace o svém pobytu. Matka uvádí, že otcí bránila v kontaktu se synem, protože ji v době narození syna týral. Má za to, že Adam v důsledku týrání otcem trpí psychickým traumatem. Adam se měl od malička otce bát a neustále se ujišťovat, že je před ním v bezpečí.

Usnesením ze dne 2. 6. 2021 přenesl Obvodní soud pro Prahu 2 svoji příslušnost na Okresní soud v Mladé Boleslavi, protože byl Adam od dubna 2021 hlášen k trvalému pobytu u otce v Mladé Boleslavi. Okresní soud v Mladé Boleslavi poté nařídil dne 27. 7. 2021 výkon rozhodnutí, kterým měl být Adam předán otcí. Protože však Adam odmítl přejít do péče otce, vydal tento soud dne 28. 7. 2021 předběžné opatření, kterým předal Adama do péče

---

1 Podle ustanovení § 2 odst. 4 zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů.

dětského domova. Dne 10. 8. 2021 vydal Okresní soud v Mladé Boleslavi předběžné opatření o zákazu styku matky s Adamem s určitými výjimkami. Podle vyjádření psychologů trpí Adam lehkou mentální retardací a v době odebrání z péče matky byl velmi zanedbaný. Současně s odebráním Adama z péče matky zahájila Policie České republiky úkony ve věci vyšetřování matky pro podezření ze spáchání trestného činu ohrožování výchovy dítěte.² Trestní řízení dosud nebylo ukončeno. Od 12. 10. 2021 převzal péči o Adama jeho otec.

C. Právní hodnocení

Právo dítěte na styk s rodiči a dalšími členy biologické rodiny stejně jako právo rodiče na styk s dítětem je stěžejní součástí práva na respektování rodinného a soukromého života.³ Zákon umožňuje řediteli školského zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy možnost omezit návštěvu dítěte pouze jednorázově v případě, kdy je dítě přímo a bezprostředně ohroženo.⁴ Upravit, omezit či zakázat styk rodiče s dítětem na neurčito nebo do doby, než upraví rodič omezený ve svých právech své poměry tak, aby styk mohl znovu probíhat, může pouze soud svým rozhodnutím.⁵

Matka navštívila Adama v dětském domově hned následující den po odebrání z její péče, dne 29. 7. 2021. Její další návštěva se uskutečnila dne 30. 7. 2021 na jednu hodinu a další návštěvu jí dětský domov povolil na 3. 8. 2021.

Dne 2. 8. 2021 obdržel dětský domov od soudu písemné sdělení soudu o tom, že Adam je v trestním řízení vedeném s matkou v postavení svědka a poškozeného a matka by s ním po dobu provádění výslechu neměla přijít do žádného styku. Podobnou informaci dětský domov obdržel i od Policie České republiky. Sociální pracovníce z dětského domova hovořila také telefonicky s pracovnící Policie České republiky, která jí sdělila, že státní zástupce nemůže krátkodobě omezit styk matky se synem předběžným opatřením. Tato pracovníce uvedla, že státní zástupce tak může učinit jen po celou dobu trestního řízení, které může trvat i dlouhou dobu. Policie České republiky přitom potřebovala omezit styk matky se synem jen po dobu provádění výslechu Adama, aby jej případně matka nemohla v trestním řízení ovlivňovat.

Dětský domov o požadavku soudu na zákaz styku matky s Adamem matku informoval a další kontakty již nezprostředkoval. Umožnil však matce, aby dne 3. 8. 2021 a 5. 8. 2021 předala sociální pracovníci jídlo a další věci pro Adama. Dětský domov také matce zaslal fotografie Adama z dětského domova.

---

2 Podle § 201 odst. 1 písm. b), písm. d), a § 201 odst. 3 písm. b) zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů.

3 Srov. čl. 8 sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 209/1992 Sb., Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, čl. 9 odst. 3 sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 104/1991 Sb., Úmluva o právech dítěte, čl. 4 sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 91/2005 Sb. m. s., Úmluva o styku s dětmi, čl. 10 odst. 2 a 32 odst. 4 usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů, § 960 odst. 2 občanského zákoníku.

4 Podle § 23 odst. 1 písm. e) zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

5 Podle § 891 odst. 2 zákona č. 89/2012, občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Předběžné opatření o zákazu styku matky s Adamem vydal Okresní soud v Mladé Boleslavi až dne 10. 8. 2021. Stanovil v něm tyto výjimky ze zákazu styku: povolil asistovaný styk matky s Adamem jednou za dva týdny max. na dvě hodiny a monitorovaný telefonát jednou týdně maximálně na 15 minut. Asistované styky matky s Adamem v dětském domově proběhly po vydání předběžného opatření v těchto termínech: dne 30. 8. 2021, 13. 9. 2021, 29. 9. 2021 a 11. 10. 2021. Dne 15. 10. 2021 předal dětský domov matce synovy osobní věci. Matka také Adamovi pravidelně jednou týdně telefonovala.

Dne 26. 8. 2021 kontaktoval dětský domov soudce Okresního soudu v Mladé Boleslavi, aby zjistil, zda je předběžné opatření o zákazu styku platné i po ukončení výslechu Adama. Soudce mu sdělil, že předběžné opatření bude platné do doby, než je soud zruší.

Postup dětského domova, kdy matce neumožnil po určitou dobu kontakt s Adamem na základě žádosti soudu a Policie České republiky, je pochopitelný, není však v souladu s požadavky zákona. Zákon umožňuje řediteli dětského domova zakázat nebo přerušit návštěvu osob odpovědných za výchovu pouze jednorázově v případě, že se tato osoba dopouští nevhodného chování, které by nepříznivě působilo na výchovu dětí.⁶ K paušálnímu dlouhodobému zákazu návštěv však ředitel dětského domova přistoupit nemůže a styk rodiče s dítětem může svým rozhodnutím omezit či zakázat pouze soud.⁷

Tím, že soud svým rozhodnutím neupravil zákaz styku matky se synem, ale pouze dětský domov neformálně písemně požádal, aby styk neumožnil, postavil dětský domov do složité situace. Skutečnost, že probíhalo vyšetřování matky o tom, zda se matka dopustila přečinu ohrožování výchovy dítěte, a měl být proveden výslech Adama, je natolik závažná, že postup dětského domova, kdy matce po určitou dobu (od 3. 8. 2021 do 10. 8. 2021) neumožnil styky s dítětem, je pochopitelný.

S ohledem na výše uvedené jsem dospěla k závěru, že dětský domov pochybil, když neupozornil Okresní soud v Mladé Boleslavi ani Policii České republiky, že bez platného předběžného opatření o zákazu styku matky s Adamem nemá oprávnění neumožnit matce styk se synem.

Pro případ, že by se dětský domov v budoucnu ocitl v obdobné situaci, doporučila bych mu, aby situaci konzultoval s orgánem sociálně-právní ochrany dětí. Mohl by také sdělit soudu, že nemá oprávnění v kontaktu bránit v situaci, kdy soud ve věci nevydal předběžné opatření, či sdělit Policii České republiky, že státní zástupce má možnost rozhodnout o předběžném opatření, kterým zakáže rodiči styk s dítětem pouze po dobu, po kterou to vyžaduje jeho účel. To znamená, že státní zástupce může vydat předběžné opatření i jen pro dobu provádění výslechu nezletilého dítěte, a nikoliv nutně po celou dobu trvání trestního řízení, jak informovala Policie České republiky dětský domov.⁸

6 Ustanovení § 23 odst. 1 písm. e) zákona o výkonu ústavní nebo ochranné výchovy.

7 Ustanovení § 891 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů.

8 Podle § 88c písm. a), § 88m odst. 2 a § 88n odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., zákona o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů.

D. Informace o dalším postupu

Zprávu zasílám řediteli Dětského domova X. a podle § 18 odst. 1 zákona o veřejném ochránci práv žádám, aby se ve lhůtě 30 dnů od jejího doručení vyjádřil ke zjištěným pochybením a informoval mě o přijatých opatřeních k nápravě. Zpráva shrnuje mé dosavadní poznatky, které mohou být podkladem pro závěrečné stanovisko podle § 18 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv.

Zprávu zasílám rovněž matce.

Brno 22. června 2022

Mgr. Monika Šimůnková v. r.
zástupkyně veřejného ochránce práv
(zpráva je opatřena elektronickým podpisem)